

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-5S/1/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1019200004
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Kúdelčíková
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1019200004.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lucie Kúdelčíkovej a členov senátu JUDr. Róberta Jakubáča, PhD. a JUDr. Ingridy Hudecovej v právnej veci žalobcu: AROPANE o. z., so sídlom v A. B. XXX, XXX XX A., IČO: 50 253 085, právne zastúpený: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka, so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava, za účasti: 1/ Alpine Oil and Gas, s. r. o., so sídlom Hodžovo nám. 7283/1A, 811 06 Bratislava, 2/ INŠTITÚT VODNEJ POLITIKY, so sídlom Repná 1, 821 04 Bratislava, IČO: 45 787 751, 3/ Lesoochranské zoskupenie VLK, občianske združenie, so sídlom v Tulčíku č. 310, IČO: 31 303 862, 4/ Dzeka, so sídlom Hámorská 2713/34, 069 01 Snina, IČO: 37 947 010, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 9521/2018-9.2 (32/2018 – rozkl.) zo dňa 29.10.2018, takto

rozhodol:

I. Správny súd z r u š u j e rozhodnutie žalovaného č. 9521/2018-9.2 (32/2018 – rozkl.) zo dňa 29.10.2018 a rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej geologickej správy č. spisu: 6109/2018-5.3, č. záznamu: 31581/2018 zo dňa 08.06.2018 a vec v r a c i a orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

II. Správny súd žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

III. Ďalším účastníkom 1/ až 4/ právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I.
Pribeh administratívneho konania

1. Na základe návrhu ďalšieho účastníka 1/ začalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej geologickej správy (ďalej aj len „ministerstvo“ alebo aj len „žalovaný“) dňom 20.04.2016 správne konanie podľa § 23 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „geologický zákon“) vo veci predĺženia doby platnosti a zmeny (zmenšenia) prieskumného územia „Svidník - ropa a horľavý zemný plyn“ (ďalej aj len „prieskumné územie Svidník“).

2. Žalobca doručil dňa 22.05.2018 na ministerstvo písomné podanie, ktorým sa domáhal postavenia účastníka konania v správnom konaní č. 6109/2018-5.3 o predĺžení doby platnosti a zmene (zmenšenia) prieskumného územia Svidník s poukazom na § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „správny poriadok“) a v zmysle § 23 ods.

7 geologického zákona. Svoj nárok na účasť v konaní odôvodnil tým, že v predmetnom konaní môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny.

3. Ministerstvo rozhodnutím č. spisu: 6109/2018-5.3, č. záznamu: 31581/2018 zo dňa 08.06.2016 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) zmenilo – zmenšilo rozlohu prieskumného územia Svidník – ropa a horľavý zemný plyn, určeného rozhodnutím ministerstva č. 7677/2006-6.2 zo dňa 18.07.2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 01.08.2006 v znení rozhodnutia ministerstva o súhlase s prevodom prieskumného územia č. 4726/2007-9.3 zo dňa 14.03.2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05.04.2007, rozhodnutia ministerstva o súhlase na zmluvný prevod časti prieskumného podielu č. 5239/08/7677/06-9.3-1 zo dňa 11.11.2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.11.2008, rozhodnutia ministerstva o súhlase na zmluvný prevod časti prieskumného podielu č. 3220/09/7677/06-9.3-2 zo dňa 13.03.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17.03.2009, rozhodnutia ministerstva o súhlase na zmluvný prevod prieskumného podielu evidenčné č. 9949/2010, spisové číslo: 998/2010-9.3 zo dňa 22.02.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 03.03.2010, rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky o predĺžení lehoty prieskumného územia evidenčné č. 44505/2010, spisové č. 998/2010-9.3 zo dňa 26.07.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.07.2010, rozhodnutia ministerstva o zmene č. 1 (zmena údajov povereného zástupcu) evidenčné č. 36253/2012, spisové č. 454/2012-9.3 zo dňa 11.07.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.07.2012, rozhodnutia ministerstva o zmene č. 2 (zmena údajov) evidenčné č. 55688/2012, spisové č. 8245/2012-7.3 zo dňa 06.11.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.11.2012, rozhodnutia ministerstva o zmene č. 3 (zmenšenie plochy prieskumného územia) evidenčné č. 32304/2013, spisové č. 5338/2013-7.3 zo dňa 17.06.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.06.2013, rozhodnutia ministerstva o zmene číslo záznamu 29399/2014, spisové č. 5670/2014 zo dňa 16.06.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 22.07.2014, rozhodnutia ministerstva o predĺžení doby platnosti prieskumného územia záznamové č. 33590/2014 zo dňa 10.07.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.07.2014 a rozhodnutia ministerstva o zmene (zmenšení) a o predĺžení doby platnosti prieskumného územia záznamové č. 33507/2016, spisové č. 5021/2016-7.3 zo dňa 14.06.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 06.07.2016 pre držiteľov prieskumného územia, spoločnosti Alpine Oil and Gas, s.r.o., Karadžičova 16, 821 08 Bratislava, IČO: 36 702 722, prieskumný podiel: 50 %, Societatea Nationala de Gaze Naturale „ROMGAZ“ S.A., organizačná zložka Bratislava, Karadžičova 16, 821 08 Bratislava, IČO: 44 465 734, prieskumný podiel: 25 % a JKX Ondava B.V., organizačná zložka, Boženy Němcovej 8, Bratislava - Staré Mesto, 811 04 Bratislava, IČO: 44 350 007, prieskumný podiel: 25 %, (ďalej aj len „držiteľ prieskumného územia“) na vykonávanie ložiskového geologického prieskumu vyhradených nerastov: ropa a horľavý zemný plyn v etape vyhľadávacieho ložiskového geologického prieskumu.

4. Ďalší účastník 3/ podal v zákonom stanovenej lehote listom zo dňa 02.07.2018 rozklad proti prvostupňovému rozhodnutiu v čase, keď ešte nebol právoplatne vylúčený z konania.

5. Ďalší účastník 4/ (predtým Občianske združenie Zelený kameň) v zastúpení JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, 042 83 Košice, IČO: 355 14 892 podalo v zákonom stanovenej lehote listom zo dňa 03.07.2018 rozklad proti prvostupňovému rozhodnutiu v čase, keď ešte nebol právoplatne vylúčený z konania.

6. Žalobca podal v zákonom stanovenej lehote listom zo dňa 02.07.2018 rozklad proti prvostupňovému rozhodnutiu v čase, keď ešte nebol právoplatne vylúčený z konania.

7. Podané rozklady ďalšieho účastníka 3/, ďalšieho účastníka 4/ a žalobcu boli obsahovo identické a predmetné občianske združenia a zoskupenia v nich uviedli, že navrhujú, aby odvolací orgán prvostupňové rozhodnutie zrušil a konanie o návrhu držiteľa prieskumného územia zo dňa 30.04.2018 zastavil.

8. Žalovaný rozhodnutím č. 9521/2018-9.2 (32/2018 – rozkl.) zo dňa 29.10.2018 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) zamietol rozklad a potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

9. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaný uviedol, že ani zo samotného gramatického znenia príslušných zákonných ustanovení, t. j. z § 24 ods. 8 geologického zákona, nevyplýva, že držiteľ prieskumného územia je oprávnený požiadať len o jedno predĺženie doby platnosti prieskumného

území na ropu a horľavý zemný plyn. Je potrebné taktiež upozorniť na skutočnosť, že prieskumné územie Svidník – ropa a horľavý zemný plyn bolo určené v roku 2006 za platnosti a účinnosti zákona č. 313/1999 Z. z., ktorý problematiku určovania prieskumných území na ropu a horľavý zemný plyn osobitne neupravoval. Ak by držiteľ prieskumného územia podal v súčasnosti nový návrh na určenie prieskumného územia na ropu a horľavý zemný plyn, je oprávnený si určiť akúkoľvek lehotu (napr. 20 rokov) v súlade s dikciou § 24 ods. 8 geologického zákona. Pokiaľ teda ministerstvo rozhodovalo tak, že určilo držiteľovi prieskumného územia na celkovú dobu 15 rokov, ako na dobu nevyhnutnú na realizáciu prieskumných prác, nie je zrejmé, v čom mám spočívať nezákonnosť postupu ministerstva v danej veci.

10. V čase podanie návrhu na určenie prieskumného územia Svidník držiteľ prieskumného územia nemal inú možnosť ako požiadať o určenie prieskumného územia v medziach ust. § 20 a § 21 zákona č. 313/1999 Z. z. na štyri roky s vedomím, že táto doba je z hľadiska zamýšľaných geologických prác nepostačujúca. Zároveň odvolací orgán poukazuje na tú skutočnosť, že „druhé“ predĺženie doby platnosti prieskumného územia na ropu a horľavý zemný plyn (podľa § 24 ods. 8 geologického zákona) v intenciách argumentácie ďalšieho účastníka 3/, 4/ a žalobcu sa týka „dokončenia“ geologických prác a nie poskytnutie štandardného a dostatočného času na vykonanie zamýšľaných geologických prác v súlade s účelom a cieľmi geologického zákona. V rozpore s účelom geologického zákona by bol teda taký postup ministerstva, v dôsledku ktorého by predĺžilo dobu platnosti prieskumného územia na ropu a horľavý zemný plyn iba raz, t. j. na celkovú dobu platnosti prieskumného územia kratšiu ako je 10 rokov v zmysle § 22 ods. 1 geologického zákona.

11. V zmysle geologického zákona sa nevyžaduje presná lokalizácia navrhovaných vrto, nakoľko držiteľ prieskumného územia práve realizáciou geologického prieskumu len zisťuje, kde a či vôbec budú realizované vrtné práce. Určením prieskumného územia, predĺžením doby jeho platnosti alebo zmenou jeho rozlohy nie sú dotknuté ustanovenia osobitných právnych predpisov, ktoré držiteľ prieskumného územia musí dodržiavať. To znamená, že pred realizáciou geologických prác vrátane vrtných prác je držiteľ prieskumného územia povinný zabezpečiť si stanoviská, vyjadrenia, prípadne rozhodnutia podľa osobitných právnych predpisov.

12. K požiadavke ďalšieho účastníka 2/, aby do podmienok rozhodnutia ministerstva č. 6109/2018-5.3, 31581/2018 zo dňa 08.06.2018 bola doplnená povinnosť posúdiť projekt geologických prác z hľadiska požiadaviek § 15 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „vodný zákon“) a zabezpečiť osobitné posudzovanie vplyvov na stav vodných útvarov podľa § 16 a § 16a vodného zákona, žalovaný uviedol, že držiteľ prieskumného územia je v zmysle podmienky č. 29 rozhodnutia ministerstva č. 7677/2006-6.2 zo dňa 18.07.2006 a podmienky č. 7 rozhodnutia ministerstva č. 44505/2010, 998/2010-9.3 zo dňa 26.07.2010 (rozhodnutie o predĺžení doby platnosti prieskumného územia Svidník – ropa a horľavý zemný plyn na vykonávanie geologických prác, a to do 01.08.2014) povinný pri realizácii geologických prác dodržiavať a postupovať podľa vodného zákona. Tieto podmienky je držiteľ prieskumného územia povinný dodržiavať v zmysle podmienky č. 1 rozhodnutia ministerstva č. 6109/2018-5.3, 31581/2018 zo dňa 08.06.2018. S ohľadom na uvedené vyhodnotil žalovaný túto požiadavku ďalšieho účastníka 2/ ako nedôvodnú.

13. Žalovaný v súlade s § 59 ods. 1 správneho poriadku preskúmal prvostupňové rozhodnutie v celom rozsahu a zistil, že toto rozhodnutie ministerstva bolo vydané pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutí o postavení domnelých účastníkov konania. Správny orgán preskúmaním napadnutého rozhodnutia však dospel k záveru, že uvedené nie je dôvodom na zrušenie prvostupňového rozhodnutia, nakoľko držiteľ prieskumného územia splnil svojím písomným návrhom, doručeným na ministerstvo dňa 30.04.2018 na zmenu – zmenšenie prieskumného územia, všetky podmienky stanovené geologickým zákonom pre zmenu prieskumného územia, na základe čoho ministerstvo v súlade s § 22, § 23 a § 36 ods. 1 písm. h) geologického zákona rozhodlo o zmene – zmenšení rozlohy prieskumného územia Svidník – ropa a horľavý zemný plyn.

II.
Žaloba

14. Včas podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia v spojení s prvostupňovým rozhodnutím. Aktívnu legitímáciu v danej veci odôvodňoval tak, že bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.

15. Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci a mal za to, že porušenie verejného záujmu napadnutým rozhodnutím spočíva v tom, aby rozhodnutia, ktoré sa týkajú záležitosti životného prostredia, boli prijímané v rozhodovacom procese, v ktorom, s ohľadom na práva každého človeka na život v životnom prostredí, sa majú občania právo podieľať a musia mať prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor, čl. 7 a 8 preambuly), zároveň aby verejnosť mala možnosť vyjadriť svoje záujmy a orgány verejnej moci mali možnosť tieto záujmy zohľadniť (Aarhuský dohovor, čl. 9 preambuly).

16. Určenie prieskumného územia zahŕňa oprávnenie pre držiteľa prieskumného územia vykonávať geologické práce, pričom v konkrétnom konaní ide o ložiskový geologický prieskum vyhradených nerastov v etape vyhľadávacieho ložiskového geologického prieskumu. Geologickými prácami podľa § 2 ods. 4 geologického zákona sú geofyzikálne a geochemické práce, okrem iného vrtné práce, podzemné práce a zemné práce, výstavba a prevádzkovanie dočasných merných objektov, zriaďovanie zatlačacích a pozorovacích staníc, skúšobných zariadení, dočasných pracovísk a prístupových ciest k nim. Uvedené geologické práce vykonávané v etape vyhľadávacieho ložiskového geologického prieskumu sú nepochybne prácami, s ktorými sú spojené fyzikálne a iné vplyvy na životné prostredie a ďalej v etape vykonávania vrtných a podzemných prác zriaďovania pracovísk a prístupových ciest k nim, ide predovšetkým o priamy zásah do tých zložiek životného prostredia, ktorými sú pôda, pôdny kryt, vrátane flóry a fauny, ktorá je súčasťou tohto pôdneho krytu. Uvedené činnosti zároveň pri ich vykonávaní môžu nepochybne pôsobiť rušivo na životné prostredie a ekosystém, v ktorom sú vykonávané.

17. Bez ohľadu na to, že § 9 ods. 1 písm. g) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon o ochrane prírody“) stanovuje, že orgán ochrany prírody je dotknutým orgánom v konaniach podľa osobitných predpisov vo veciach ochrany prírody a krajiny, najmä ak ide o vydanie rozhodnutia o určení, zmene - zväčšení plochy a predĺžení doby platnosti prieskumného územia, skutočnosť, že v predmetnej veci ide o zmenu - zmenšenie prieskumného územia, nie je okolnosťou, ktorá by tak, ako to uviedol žalovaný v napadnutom rozhodnutí, nemala vplyv na záujmy ochrany prírody a krajiny na predmetnom, hoci aj zmenšenom území.

18. Žalobca poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-531/13, z ktorého vyplýva, že do pôsobnosti Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie zo dňa 13.12.2011 (ďalej aj len „smernica č. 2011/92/EÚ“) v zmysle jej prílohy II, patria všetky hĺbkové vrty, teda vrátane vrto, ktoré v rámci prieskumného územia môže a mieni realizovať držiteľ prieskumného územia.

19. Ak žalovaný tvrdil, že osobitná úprava uvedená v § 24 ods. 8 geologického zákona môže byť dopĺňaná úpravou uvedenou v § 22 ods. 1 geologického zákona, celkom zjavne ignoruje skutočnosť, že v označených dvoch zákonných ustanoveniach je výslovne zakotvený konkrétny právny režim pre určenie, zmenu, prevod a zrušenie prieskumného územia a pre prieskumné územie pre ropu a horľavý zemný plyn. Vychádzajúc z názoru žalovaného by príslušný orgán v skutočnosti pri prvom predĺžení doby platnosti prieskumného územia nesmel predĺžiť dobu platnosti na iný čas ako na 4 roky. Takýto záver však výslovne odporuje § 24 ods. 8 geologického zákona, ktorý hovorí o tom, že predĺžiť možno platnosť prieskumného územia na dobu nevyhnutne potrebnú na dokončenie geologických prác. Navyše, pri taxatívne vymenovanom spôsobe predlžovania platnosti prieskumného územia uvedenom v § 22 ods. 1 geologického zákona by druhé predĺženie mohlo byť žiadané a udelené len na dobu 2 rokov bez ohľadu na to, či je táto doba nevyhnutná, alebo naopak nepostačujúca.

20. Z histórie predlžovania doby platnosti prieskumného územia je zrejmé, že držiteľia prieskumného územia sa vo svojich žiadostiach o predĺženie doby platnosti prieskumného územia neriadili úpravou uvedenou v § 24 ods. 8 geologického zákona, ale § 22 ods. 1 geologického zákona. Nesprávny postup a nedostatočná znalosť platnej právnej úpravy na strane držiteľov prieskumného územia však nemôže byť dôvodom na postup žalovaného, ktorým sa snaží držiteľom prieskumného územia pomôcť neznášať dôsledky ich vlastného postupu v minulosti, kedy nežiadali o predĺženie doby platnosti prieskumného

územia v súlade s platnou právnou úpravou, ak pravda doba 4 rokov a následne 2 rokov, o ktorú bolo prieskumné územie predĺžené, nebola tou dobou, ktorá v čase podania žiadosti bola podľa držiteľov nevyhnutná na dokončenie prieskumu.

21. Argumentáciu žalovaného, že držiteľia prieskumného územia mohli už v roku 2014 žiadať o predĺženie prieskumného územia dlhšie ako 4 roky, označil za absurdnú a rovnako absurdne podľa jeho názoru vyznieva aj argumentácia o tom, čo by bolo, ak by držiteľ podal v súčasnosti nový návrh na určenie prieskumného územia. Predmetom konania bola zmena konkrétneho prieskumného územia, ktorého skutkové a právne okolnosti sú konkrétne a z týchto konkrétnych skutkových a právnych okolností bol žalovaný povinný rozhodnúť.

III.

Vyjadrenie žalovaného

22. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 05.06.2019 navrhol, aby správny súd zamietol žalobu ako nedôvodnú.

23. V prvom rade poukázal na európsky a právny rámec danej problematiky a tiež na cieľ a účel konaní o určení prieskumného územia podľa geologického zákona. Prieskumným územím sa len stanovujú hranice, účelom ktorých je vylúčenie stretov záujmov s inými držiteľmi prieskumných území, chránených ložiskových území, prípadne následne určených dobývacích priestorov. Určením prieskumného územia nie sú dotknuté ustanovenia osobitných právnych predpisov, ktoré držiteľ prieskumného územia musí dodržiavať. Určovanie prieskumných území nie je povoľovacím konaním, ktorému by mal predchádzať postup podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) v znení jeho prílohy č. 8.

24. V rámci projektu geologickej úlohy a jeho zmien sa v určenom prieskumnom území Svidník predpokladalo uskutočnenie prieskumného geologického vrtu „SMILNO – Pracovisko prieskumného vrtu AOG – Smilno – 1“, v k. ú. C. (predmetný vrt nebol predmetom projektu geologickej úlohy zo dňa 20.02.2006).

25. Námietky žalobcu, že zmenou – zmenšením prieskumného územia dôjde k realizácii vrtných prác, ktoré sú spôsobilé zasiahnuť do ochrany životného prostredia, sú zavádzajúce a ničím nepodložené. Jednotlivé okruhy ochrany životného prostredia sú zabezpečené prostredníctvom zložkových právnych predpisov, ktoré v plnej miere zohľadňujú a zabezpečujú účasť verejnosti v konaniach týkajúcich sa životného prostredia. S ohľadom na uvedené mal žalovaný za to, že účastníkom konania o určení, zmene alebo zrušení prieskumného územia je v zmysle § 23 ods. 9 geologického zákona držiteľ prieskumného územia.

26. Príslušné ustanovenia geologického zákona je potrebné vykladať predovšetkým v kontexte komunitárnych cieľov a regulácií vyplývajúcich z týchto smerníc. Účelom zavedenia legislatívnych odchýlok, tak ako ich zákonodarca upravil v § 24 ods. 8 geologického zákona, bola úprava odlišnej pozície držiteľov prieskumných území na ropu, horľavý zemný plyn a prírodných horninových štruktúr a podzemných priestorov na účely trvalého ukladania oxidu uhličitého do geologického prostredia a veľkosti prieskumných území s ohľadom na technologickú a finančnú náročnosť vykonávania takéhoto prieskumu v porovnaní s ložiskovým geologickým prieskumom na iné vyhradené nerasty.

27. Ďalší účastníci 1/ až 4/ nevyužili právo vyjadriť sa v predmetnom súdnom konaní.

IV.

Konanie na správnom súde a posúdenie podstatných právnych argumentov

28. Podľa § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 151/2022 Z. z.“), začal s účinnosťou od 01.06.2023 vykonávať svoju činnosť Správny súd v Bratislave (ďalej aj len „správny súd“), na ktorý prešiel od 01.06.2023 výkon súdnictva v správnej agende z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre. Vec vedená na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5S/1/2019 bola v súlade s platným a účinným rozvrhom práce Správneho súdu v Bratislave v zmysle § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004

Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR pridelená do senátu 6S Správneho súdu v Bratislave a je na tomto súde vedená pod sp. zn. BA-5S/1/2019.

29. Správny súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci podľa § 10 a § 13 ods. 1 SSP v spojení s § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného vrátane konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, z dôvodov uplatnených v žalobe, a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. O žalobe rozhodol bez nariadenia pojednávania, nakoľko boli splnené podmienky podľa § 107 ods. 2 SSP, keď ani jeden z účastníkov konania nežiadal nariadenie pojednávania. Deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovej stránke správneho súdu a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30.09.2025 (§ 137 ods. 4 SSP).

30. S pôvodne označenými ďalšími účastníkmi konania, a to so spoločnosťou Societatea Nationala de Gaze Naturale „ROMGAZ“ S.A., organizačná zložka Bratislava a tiež so spoločnosťou JKX Slovakia B. V., organizačná zložka správny súd nekonal, keďže títo počas súdneho konania zanikli bez právnych nástupcov.

31. Podľa § 493e SSP v znení účinnom od 01.07.2023, konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

32. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

33. Podľa § 178 ods. 3 SSP, zainteresovaná verejnosť je oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.

34. Podľa čl. 44 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na priaznivé životné prostredie. Každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky. Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ochranu poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, o ekologickú rovnováhu a o účinnú starostlivosť o životné prostredie a zabezpečuje ochranu určeným druhom voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov. Poľnohospodárska pôda a lesná pôda ako neobnoviteľné prírodné zdroje požívajú osobitnú ochranu zo strany štátu a spoločnosti. Podrobnosti o právach a povinnostiach podľa odsekov 1 až 5 ustanoví zákon.

35. Podľa čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.

36. Podľa § 2 ods. 4 geologického zákona, za geologické práce, ak súvisia s prácami uvedenými v odsekoch 2, 3 a 5, sa podľa tohto zákona považujú tieto práce:

- a) geofyzikálne práce a geochemické práce,
- b) technologické práce, laboratórne práce, terénne meračské práce a technické práce, najmä vrtné práce, podzemné práce a zemné práce, výstavba a prevádzkovanie dočasných merných objektov, zatlačacích a pozorovacích staníc, skúšobných zariadení, zriaďovanie dočasných pracovísk a prístupových ciest k nim.

37. Podľa § 3 písm. i) geologického zákona, na účely tohto zákona ložiskový geologický prieskum je prieskum, ktorým sa skúmajú ložiská nerastov, zisťujú a overujú ich zásoby a spracúvajú geologické podklady na ich využívanie a ochranu, zisťujú a overujú sa geologické podmienky na zriaďovanie a prevádzku podzemných zásobníkov plynov a kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a podzemných priestoroch, zisťujú a overujú sa geologické podmienky na sprístupňovanie jaskýň, zaistenie stability podzemných priestorov, zabezpečovanie a likvidáciu starých banských diel4) a na

zriaďovanie a prevádzku prírodných horninových štruktúr a podzemných priestorov na účely trvalého ukladania oxidu uhličitého do geologického prostredia (ďalej len „ukladanie“) podľa osobitného predpisu.

38. Podľa § 22 ods. 1 a ods. 6 geologického zákona, prieskumné územie určí ministerstvo najviac na štyri roky; na návrh fyzickej osoby-podnikateľa alebo právnickej osoby, ktorá je objednávateľom (ďalej len "držiteľ prieskumného územia"), sa môže táto lehota predĺžiť o ďalšie štyri roky, opätovne o ďalšie dva roky, a ak určená lehota nepostačuje na dokončenie dotknutej činnosti, môže byť na návrh držiteľa prieskumného územia predĺžená o lehotu, ktorá je nevyhnutne potrebná na dokončenie geologických prác. O predĺžení je potrebné požiadať najmenej tri mesiace pred uplynutím lehoty (ods. 1). Na návrh držiteľa prieskumného územia môže ministerstvo prieskumné územie zrušiť alebo zmeniť; zmenou prieskumného územia je zväčšenie alebo zmenšenie jeho rozlohy (ods. 6).

39. Podľa § 23 ods. 1 geologického zákona, konanie o určení prieskumného územia a konanie o predĺžení platnosti prieskumného územia sa začína dňom podania návrhu ministerstvu. Konanie o zmene prieskumného územia alebo o zrušení prieskumného územia sa začína dňom podania návrhu držiteľa prieskumného územia ministerstvu; toto konanie môže začať ministerstvo aj z vlastného podnetu, ak sú na to z hľadiska verejného záujmu závažné dôvody alebo v konaní o zmene prieskumného územia alebo o zrušení prieskumného územia na výskyt rádioaktívnych nerastov z podnetu dotknutej obce alebo dotknutého samosprávneho kraja.

40. Podľa § 23 ods. 9 geologického zákona, účastníkom konania o určení, zmene alebo zrušení prieskumného územia je ten, kto návrh podal a fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu (v poznámke 26a - § 24 až 27 zákona č. 24/2006 Z. z.). Účastníkom konania o určení, zmene alebo zrušení prieskumného územia na výskyt rádioaktívnych nerastov je aj dotknutá obec a dotknutý samosprávny kraj.

41. Podľa § 23 ods. 13 geologického zákona, rozhodnutie o určení prieskumného územia obsahuje názov prieskumného územia (písm. a/), vybrané geologické práce a etapu geologického prieskumu (písm. b/), názov alebo obchodné meno a sídlo držiteľa prieskumného územia, identifikačné číslo organizácie (písm. c/), údaj o tom, či je držiteľ prieskumného územia držiteľom geologického oprávnenia (písm. d/), názov a kód katastrálneho územia, názov a číselný kód obce, okresu a kraja, v ktorom sa prieskumné územie nachádza (písm. e/), súradnice lomových bodov prieskumného územia v súradnicovom systéme Jednotnej trigonometrickej siete katastrálnej (písm. f/), rozlohu prieskumného územia v km² (písm. g/), pomerné podiely obcí (písm. h/), dobu platnosti určenia prieskumného územia (písm. i/), sumu úhrady za prieskumné územie (písm. j/), ak ide o ložiskový geologický prieskum, určenie práva nakladania s nerastmi získanými vyhľadávaním a prieskumom (písm. k/), celkové náklady podľa rozpočtu geologickej úlohy (písm. l/), podmienky vykonávania geologických prác (písm. m/).

42. Podľa § 41 ods. 1 geologického zákona v znení účinnom do 31.12.2021, na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

43. Podľa § 41 ods. 2 geologického zákona v znení účinnom do 31.12.2021, všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje na overovanie odbornej spôsobilosti podľa § 9 (písm. a/), schvaľovanie projektu geologickej úlohy podľa § 12 ods. 4 (písm. b/), schvaľovanie zmeny projektu geologickej úlohy a zámeny prác podľa § 14 ods. 6 (písm. c/), posudzovanie a schvaľovanie záverečných správ podľa § 18 (písm. d/), posudzovanie ponúk a výber držiteľa prieskumného územia podľa § 28 ods. 4 (písm. e/), prevod geologických diel alebo geologických objektov na využitie na iné účely podľa § 33 (písm. f/).

44. Podľa § 14 správneho poriadku, účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak (ods. 1). Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva (ods. 2).

45. Podľa § 3 písm. a) zákona č. 24/2006 Z. z., na účely tohto zákona vplyv na životné prostredie je akýkoľvek priamy alebo nepriamy vplyv na životné prostredie vrátane vplyvu na zdravie ľudí, flóru, faunu,

biodiverzitu, pôdu, klímu, ovzdušie, vodu, krajinu, prírodné lokality, hmotný majetok, kultúrne dedičstvo a vzájomné pôsobenie medzi týmito faktormi.

46. Podľa § 3 písm. f) zákona č. 24/2006 Z. z., na účely tohto zákona navrhovaná činnosť alebo zmena navrhovanej činnosti (ďalej len "navrhovaná činnosť alebo jej zmena") je realizácia stavieb, iných zariadení, realizačný zámer alebo iný zásah do prírodného prostredia alebo do krajiny meniaci fyzické aspekty lokality vrátane ťažby nerastnej suroviny.

47. Podľa § 3 písm. h) zákona č. 24/2006 Z. z., na účely tohto zákona povoloňacie konanie je konanie, v ktorom sa rozhoduje o návrhu na vydanie povolenia vo vzťahu k navrhovanej činnosti alebo jej zmene podľa osobitných predpisov.

48. Podľa § 3 písm. j) zákona č. 24/2006 Z. z., na účely tohto zákona povolenie je rozhodnutie povoľujúceho orgánu vydané v povoloňacom konaní, ktoré oprávňuje navrhovateľa realizovať navrhovanú činnosť alebo zmenu povolenej navrhovanej činnosti; ak navrhovaná činnosť alebo jej zmena podlieha viacerým povoloňacím konaniam, považuje sa za povolenie, oprávňujúce navrhovateľa realizovať navrhovanú činnosť alebo zmenu povolenej navrhovanej činnosti, rozhodnutie vydané v každom z týchto povoloňacích konaní.

49. Podľa § 3 písm. s) zákona č. 24/2006 Z. z., na účely tohto zákona dotknutá verejnosť je verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone má záujem na takom konaní.

50. Podľa § 3 písm. t) zákona č. 24/2006 Z. z., mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia je občianske združenie, neinvestičný fond, nezisková organizácia poskytujúca verejnoprospešné služby okrem tej, ktorú založil štát, alebo nadácia, založená na účel tvorby alebo ochrany životného prostredia alebo zachovania prírodných hodnôt.

51. Podľa § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z., dotknutá verejnosť má postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti a následne postavenie účastníka v povoloňacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene, ak uplatní postup podľa odseku 3 alebo odseku 4, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z osobitného predpisu. Právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene postupom podľa odseku 3 alebo odseku 4, môže byť povolením navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknuté.

52. Podľa § 24 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z., verejnosť prejaví záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene a na konaní o jej povolení podaním odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 23 ods. 4 (písm. a/), odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti alebo jej zmeny podľa § 30 ods. 8 (písm. b/), odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2 (písm. c/), odôvodneného písomného stanoviska k oznámeniu o zmene podľa § 29 ods. 9 (písm. d/).

53. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z., verejnosť má právo podať odvolanie proti rozhodnutiu o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať podľa tohto zákona (ďalej len "rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní"), alebo proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom zisťovacieho konania alebo konania o vydaní záverečného stanoviska alebo jeho zmeny. Za deň doručenia rozhodnutia sa pri podaní takého odvolania považuje pätnásty deň zverejnenia rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní podľa § 29 ods. 15 alebo záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 6. Verejnosť podaním odvolania zároveň prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení.

54. Podľa čl. 1 ods. 1 smernice č. 2011/92/EÚ, táto smernica sa vzťahuje na posudzovanie vplyvov tých verejných a súkromných projektov na životné prostredie, ktoré môžu mať pravdepodobne významný vplyv na životné prostredie.

55. Podľa čl. 1 bod 2 písm. a) smernice č. 2011/92/EÚ, na účely tejto smernice sa uplatňujú nasledujúce definície: „projekt“ znamená:

- realizáciu stavieb alebo iných zariadení alebo plánov,
- iné zásahy do prírodného prostredia a krajiny, vrátane ťažby nerastných surovín.

56. Podľa čl. 1 bod 2 písm. e) smernice č. 2011/92/EÚ, na účely tejto smernice sa uplatňujú nasledujúce definície: „dotknutá verejnosť“ znamená verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá, alebo má záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania uvedeného v článku 2 ods. 2; na účely tejto definície sa predpokladá, že mimovládne organizácie, podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce požiadavky vnútroštátneho práva, majú záujem.

57. Podľa čl. 2 bod 1 smernice č. 2011/92/EÚ, členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že pred udelením povolenia sa pre všetky projekty, ktoré pravdepodobne budú mať významný vplyv na životné prostredie okrem iného z dôvodu ich charakteru, veľkosti alebo umiestnenia, bude vyžadovať povolenie a budú posúdené z hľadiska ich vplyvov. Tieto projekty sú definované v článku 4.

58. Podľa čl. 4 ods. 2 smernice č. 2011/92/EÚ, pokiaľ článok 2 ods. 4 neustanovuje inak, členské štáty určia, či projekty uvedené v prílohe II budú podliehať posúdeniu v súlade s článkami 5 až 10. Členské štáty to určia na základe: (a) skúmania každého jednotlivého prípadu alebo (b) prahov alebo kritérií stanovených členskými štátmi. Členské štáty môžu rozhodnúť uplatňovať oba postupy uvedené v písmenách a/ a b/.

59. Príloha II ku smernici č. 2011/92/EÚ, bod 2 písm. d/: ŤAŽOBNÝ PRIEMYSEL: Hĺbkové vrty, najmä: (i) geotermálne vrty; (ii) vrty pre uskladnenie jadrového odpadu; (iii) vrty pre vodné zdroje s výnimkou vrtov na skúmanie stability pôdy.

60. Predmetom preskúmania v predmetnej právnej veci je napadnuté rozhodnutie žalovaného o zamietnutí rozkladu žalobcu a potvrdení prvostupňového rozhodnutia, ktorým nebolo žalobcovi priznané postavenie účastníka v správnom konaní vo veci zmeny (zmenšenia) prieskumného územia „Svidník - ropa a horľavý zemný plyn“ podľa § 22 a § 23 geologického zákona.

61. Správny súd najskôr uvádza, že nemá pochybnosti o tom, že žalobca je občianskym združením (mimovládnu organizáciou) založeným na účely tvorby a ochrany životného prostredia a zachovanie prírodných hodnôt a je dotknutou verejnosťou podľa § 3 písm. s), písm. t) zákona č. 24/2006 Z. z. tak, ako to vyplýva z jeho stanov:

- a. čl. II ods. 1 - združenie má napomáhať ochrane a udržiavaniu kvalitného životného prostredia, ochrane kultúrnych a historických pamiatok a hodnôt, vytváraniu podmienok pre udržateľný a zmysluplný rozvoj komunít, podnikania, potravinovej sebestačnosti a zvyšovaniu kvality života v regióne,
- b. čl. II ods. 2 - združenie má za cieľ chrániť životné prostredie pred negatívnymi dopadmi aktivít súvisiacich s ťažbou dreva, prieskumom a ťažbou nerastných surovín, chrániť občianske slobody a majetkové práva a napomáhať informovanosti a rozvoju občianskej spoločnosti,
- c. čl. II ods. 4 - prispievať k zodpovednému hospodáreniu s lesmi, pôdou, vodou a prírodnými zdrojmi, ktoré rešpektuje ekologické a environmentálne požiadavky.

62. Následne sa správny súd zaoberal okruhom účastníkov konania podľa § 23 geologického zákona a či do tohto okruhu patrí aj dotknutá verejnosť.

63. Predmetom administratívneho konania, o ktoré vo veci ide, je zmena prieskumného územia (zmenšenia) prieskumného územia „Svidník - ropa a horľavý zemný plyn“ v režime ustanovení § 22 a § 23 geologického zákona.

64. Podľa § 23 ods. 9 prvá veta geologického zákona v znení účinnom do 31.12.2018 (v čase nadobudnutia právoplatnosti napadnutého rozhodnutia) účastníkom konania o určení, zmene alebo zrušení prieskumného územia je ten, kto návrh podal (navrhovateľ podľa § 22 ods. 1 geologického zákona) a fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu.

Osobitným predpisom, ktorý upravuje účasťníctvo, je zákon č. 24/2006 Z. z. v ustanoveniach § 24 až § 27.

65. Podľa § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. (ktoré je systematicky zaradené do tretej časti uvedeného zákona) dotknutá verejnosť má postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti zákona „Posudzovanie navrhovaných činností“ a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene, ak uplatní postup podľa odseku 3 alebo odseku 4, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z osobitného predpisu.

66. Prvým druhom konaní vyplývajúci z citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. sú konania uvedené v tretej časti „Posudzovanie navrhovaných činností“, a to posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, zisťovacie konanie o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, konanie o podnete, zámer.

67. Druhým okruhom konaní v zmysle citovaného § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. je povoľovacie konanie. Povoľovacím konaním sa rozumie konanie, v ktorom sa rozhoduje o návrhu na vydanie povolenia vo vzťahu k navrhovanej činnosti alebo jej zmene podľa osobitných predpisov (§ 3 písm. h/ zákona č. 24/2006 Z. z.). Osobitným predpisom je napríklad aj zákon č. 313/1999 Z. z. o geologických prácach a o štátnej geologickej správe (geologický zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý bol s účinnosťou od 1.1.2008 zrušený zákonom č. 569/2007 Z. z., podľa ktorého žalovaný rozhodoval aj v predmetnom administratívnom konaní. Konanie o zmene prieskumného územia spĺňa definičné znaky povoľovacieho konania, pretože sa týka realizačného zámeru alebo iného zásahu do prírodného prostredia alebo do krajiny meniaceho fyzické aspekty lokality vrátane ťažby nerastnej suroviny (§ 3 písm. f/ zákona č. 24/2006 Z. z.). Rozhodnutie o určení prieskumného územia totiž obsahuje aj popis vybraných geologických prác a etapy geologického prieskumu, ak ide o ložiskový geologický prieskum, určenie práva nakladania s nerastmi získanými vyhľadávaním a prieskumom a podmienky vykonávania geologických prác (§ 23 ods. 13 geologického zákona), nielen súradnice lomových bodov prieskumného územia a rozlohu prieskumného územia, tak ako to nesprávne tvrdí žalovaný. V predmetnom konaní ide o geologické práce - ložiskový geologický prieskum vyhradených nerastov v etape vyhľadávacieho ložiskového geologického prieskumu. Analogicky má tieto náležitosti obsahovať aj rozhodnutie o zmene prieskumného územia minimálne v rozsahu, ktorého sa zmena dotýka. Na prípad žalobcu sa teda vzťahuje posúdenie otázky účasťníctva v povoľovacom konaní.

68. Ustanovenie § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. zároveň prezumuje, že právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene postupom podľa odseku 3 alebo odseku 4, môže byť povolením navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknuté. Z uvedeného dôvodu je tvrdenie žalovaného, že žalobca mal konkretizovať záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré mali byť dotknuté, neopodstatnené, nakoľko tento predpoklad vyplýva priamo zo zákona.

69. Správny súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti zistil, že v inom obdobnom konaní, týkajúcom sa rovnakej spornej otázky (účasťníctva občianskeho združenia založeného na ochranu životného prostredia v správnom konaní vo veci predĺženia doby platnosti a zmeny prieskumného územia) vedenom na Krajskom súde v Bratislave (ďalej aj len „krajský súd“) pod sp. zn. 6S/211/2016 a na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky (ďalej aj len „NSS SR“ alebo „najvyšší správny súd“) pod sp. zn. 1Sžk/20/2020 bolo vo veci rozhodnuté tak, že krajský súd rozsudkom sp. zn. 6S/211/2016 zo dňa 21.11.2019 zrušil napadnuté rozhodnutia (totožného) žalovaného o vylúčení žalobcu zo správneho konania vo veci predĺženia doby platnosti a zmeny prieskumného územia a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie z dôvodu, že konanie o určení prieskumného územia, vrátane konania o predĺženie doby platnosti prieskumného územia, je konaním s veľkým potenciálom zásahov do životného prostredia, a ako také musí byť verejnosti prístupné v akomkoľvek štádiu. Zároveň v danej veci rozhodoval najvyšší správny súd, ktorý rozsudkom sp. zn. 1Sžk/20/2020 zo dňa 16.02.2022 zamietol kasačnú sťažnosť, a teda fakticky potvrdil rozsudok krajského súdu sp. zn. 6S/211/2016. V obdobných veciach v otázke účasťníctva v správnych konaniach ohľadom predĺženia či zmeny prieskumného územia rozhodoval krajský súd vo väčšine prípadov rovnako, a to v rozsudkoch sp. zn. 6S/268/2020 zo dňa 09.02.2023, sp. zn. 6S/180/2018 zo dňa 20.10.2022, sp. zn. 6S/131/2020 zo dňa 20.01.2022, sp. zn. 6S/6/2021 zo dňa 24.06.2021, sp. zn. 6S/308/2016 zo dňa 19.05.2022, sp. zn. 6S/20/2020 zo dňa 23.06.2022, sp. zn. 6S/180/2018 zo dňa 20.10.2022, sp. zn. BA-6S/298/2016 zo dňa 18.05.2023,

sp. zn. 6S/268/2020 zo dňa 09.02.2023 a pod., ako aj Správny súd v Bratislave v rozsudku sp. zn. BA-1S/1/2019 zo dňa 23.01.2024 čo do otázky účasti. Správny súd sa stotožňuje so závermi v uvedených rozsudkoch, pričom nenašiel relevantný dôvod na odklonenie sa od týchto záverov súdov.

70. S Aarhuským dohovorom zo dňa 25.06.1998 (o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia) vyslovila Národná rada Slovenskej republiky súhlas svojím uznesením č. 1840 zo dňa 23.09.2005 a rozhodla, že Aarhuský dohovor je medzinárodná zmluva podľa článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi. Prezident Slovenskej republiky podpísal listinu o prístupe k Aarhuskému dohovoru dňa 31.10.2005. Vo vzťahu k Slovenskej republike Aarhuský dohovor nadobudol platnosť a účinnosť dňom 05.03.2006 podľa článku 20 ods. 3 Aarhuskeho dohovoru (z rozsudku NSS SR sp. zn. 1Sžk/20/2020). Aarhuský dohovor ako medzinárodná zmluva vyhlásená ústavným spôsobom, ktorým je Slovenská republika viazaná, v čl. 1 stanovil, že každá strana zaručí práva na prístup k informáciám, účasť verejnosti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru s cieľom prispieť k ochrane práva každého človeka, príslušníka tejto i budúcich generácií, žiť v životnom prostredí, ktoré je primerané pre zachovanie jeho zdravia a dosiahnutie blahobytu. V čl. 2 ods. 5 Aarhuského dohovoru je zadefinované, že zainteresovaná verejnosť znamená verejnosť, ktorá je alebo by mohla byť ovplyvnená rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia alebo sa o tento proces zaujíma; pričom pre potreby tejto definície sa mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce všetky požiadavky vnútroštátneho práva považujú za zaujímavé sa o rozhodovací proces. V čl. 9 body 2. a 3. Aarhuského dohovoru je stanovená povinnosť pre strany dohovoru, aby v rámci svojho vnútroštátneho práva zabezpečili, aby členovia zainteresovanej verejnosti mali prístup k procesu preskúmania pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúceho článku 6, alebo ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia. Je nepochybné, že cieľom ustanovení Aarhuského dohovoru, hoci sú formulované všeobecne, je umožniť zabezpečiť účinnú ochranu životného prostredia. Preto vzhľadom na uvedené, aj v zmysle súdnych rozhodnutí uvedených vyššie, ak je pripustená možnosť, že konanie vo veci predĺženia doby platnosti prieskumného územia alebo zmeny prieskumného územia môže mať dopad na životné prostredie, nemôže byť žalobca z takého konania vylúčený.

71. Správny súd opätovne zdôrazňuje, že mal za preukázané, že žalobca má právnu formu občianskeho združenia, vychádzajúc z registra mimovládnych neziskových organizácií, vedeného Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Zo stanov žalobcu, predložených súdu spolu so žalobou, vyplýva, že žalobca je dobrovoľným združením občanov, poslaním ktorého je dosahovať svoje ciele v oblasti ochrany životného prostredia. Je tak zrejmé, že v prípade žalobcu ide o zástupcu verejnosti, ktorý má záujem na ochrane životného prostredia. Žalobca tak spĺňa definíciu zainteresovanej verejnosti podľa čl. 2 ods. 4 a 5 Aarhuského dohovoru, keďže pre potreby tejto definície sa mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce požiadavky vnútroštátneho práva považujú za zaujímavé sa o rozhodovací proces týkajúci sa životného prostredia. Tento záujem nie je preto potrebné vo vzťahu k žalobcovi nijako viac skúmať a preukazovať. Orgány verejnej správy sú preto podľa čl. 6 ods. 1 písm. b) Aarhuského dohovoru povinné umožniť zainteresovanej verejnosti uplatniť ustanovenia čl. 6 dohovoru aj na konanie o zmene prieskumného územia napriek tomu, že realizácia ložiskového geologického prieskumu a v rámci neho vykonávané činnosti nie sú uvedené v Prílohe I dohovoru (zoznam aktivít, na ktoré sa uplatní čl. 6 ods. 1 písm. a/ dohovoru). Podľa názoru súdu, žalobca mal byť účastníkom administratívneho konania vo veci predĺženia doby platnosti a zmeny prieskumného územia Svidník. V prípade, ak by mala byť zainteresovaná verejnosť účastná administratívneho konania o zmene prieskumného územia podľa geologického zákona len v prípadoch, keď má daná činnosť podliehať zisťovaciemu konaniu alebo posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, išlo by o značne zužujúci prístup verejnosti k právam garantovaným podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru (rozsudok sp. zn. BA-1S/1/2019 zo dňa 23.01.2024).

72. Aj Súdny dvor Európskej únie (v rozsudku č. C-240/09 zo dňa 08. marca 2011) vyslovil, že čl. 9 bod 3. Aarhuského dohovoru, schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005, nemá priamy účinok v práve Únie. Vnútroštátnemu súdu však prináleží, aby

poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu životného prostredia napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia (z rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S/211/2016).

73. Pokiaľ hovoríme o životnom prostredí, potom máme na mysli všetko, čo nás na Zemi obklopuje a najmä po stránke biologickej stability ovplyvňuje prirodzené podmienky života človeka spolu s existenciou rozmanitých druhov organizmov. Je nepochybné, že predovšetkým pod pojmom životné prostredie je nutné mať na pamäti jeho zložkovú definíciu, tzn. že zložkami životného prostredia sú najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy. Avšak, ak hovoríme o životnom prostredí, nehovoríme o podmienkach, ktoré robia život jednotlivca alebo spoločnosti znesiteľnejším, lepším alebo technicky komfortnejším, ale hovoríme o neopakovateľnom a nenahraditeľnom stave, bez ktorého by život jednotlivca nebol možný takmer alebo vôbec (rozsudok krajského súdu sp. zn. 6S/211/2016 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžp/41/2009).

74. Za tohto stavu by potom v prejednávanej veci bolo v rozpore s ústavným imperatívom „každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie“ (článok 44 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) brániť uvedenému združeniu v jeho výslovne prejavenej snahe, aby naplňovalo svoj cieľ prostredníctvom legálne dostupných mechanizmov vnútroštátnej právnej ochrany, medzi ktoré nepochybne patrí aj súdny prieskum rozhodnutí správnych orgánov týkajúcich sa životného prostredia, či účasť v správnom konaní. Rovnako podľa čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu (z rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S/211/2016).

75. Žalovaný v prvostupňovom rozhodnutí v otázke okruhu účastníkov nesprávne cituje iba § 22 ods. 1 geologického zákona, pretože tento definuje len jedného z účastníkov konania - navrhovateľa - nie však jediného. Pri určení okruhu účastníkov je potrebné vychádzať aj z § 23 ods. 9 geologického zákona a osobitných právnych predpisov, čo žalovaný neurobil.

76. Na posúdenie účasti v konaní podľa § 23 geologického zákona nemá vplyv, či zmena prieskumného územia je v porovnaní s pôvodným konaním o určení prieskumného územia väčšia alebo menšia, pretože citovaný zákon ju z hľadiska okruhu účastníkov nezohľadňuje. Okruh účastníkov sa týka tak určenia prieskumného územia, zmeny prieskumného územia (zväčšenia / zmenšenia), predĺženia doby platnosti ako aj zrušenia prieskumného územia. To znamená, že okruh účastníkov v uvedených druhoch konaní sa posudzuje samostatne a môže sa stať, že v každom jednotlivom konaní sa môže vyskytnúť rovnaký okruh účastníkov. Argument žalovaného, že žalobca bol účastníkom pôvodného konania o určení prieskumného územia a preto už nie je účastníkom o zmene (zmenšení) tohto územia, je na základe uvedeného právne bezvýznamný.

77. Správny súd dospel k záveru, že žalobcovi ako občianskemu združeniu (dotknutej verejnosti) patrí postavenie účastníka konania o zmene prieskumného územia „Svidník - ropa a horľavý zemný plyn“, pretože to vyplýva z ustanovení § 23 ods. 9 prvá veta geologického zákona v znení účinnom do 31.12.2018 v spojení s § 24 ods. 2 aj § 3 písm. h) zákona č. 24/2006 Z. z.

78. Ak žalovaný vydal rozhodnutie o tom, že žalobca nemal byť účastníkom konania o zmene prieskumného územia „Svidník - ropa a horľavý zemný plyn“, rozhodol v rozpore s § 23 ods. 9 prvá veta geologického zákona v znení účinnom do 31.12.2018 v spojení s § 24 ods. 2 aj § 3 písm. h) zákona č. 24/2006 Z. z. Jeho rozhodnutie trpí vadou nezákonnosti spôsobenou nesprávnym právnym posúdením veci.

79. Napokon dáva správny súd do pozornosti, že najvyšší správny súd v rozsudku sp. zn. 1Sžk/20/2020 jednoznačne uviedol, že z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že otázka účasti žalobcu v správnom súdnom konaní vo veci predĺženia doby platnosti prieskumného územia (s čím priamo súvisí aj účastníctvo žalobcu ako občianskeho združenia zameraného na ochranu životného prostredia v správnom konaní) bola jednotne vyriešená v prospech žalobcu.

80. Čo sa týka námietok žalovaného ohľadom rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-531/13 zo dňa 11.02.2015, že nejde o skutkovo zhodný prípad, pretože v uvedenej veci ide už o povolenú skúšobnú ťažbu, čo nie je predmetom napadnutého rozhodnutia, ako aj o poukaze na novelu zákona č. 24/2006 Z. z., účinnú od 01.01.2017, ohľadom vrto, správny súd nevyhodnotil ako podstatné námietky, ktoré by mohli (spolu či samé osebe) zvrátiť uvedené závery správneho súdu. Ide o tzv. okrajovú argumentáciu, ktorá nijako nevyvracia potrebu aplikovania Aarhuského dohovoru ani vyššie uvedené závery súdov.

81. Správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a vyhodnotení priebehu administratívneho konania v rámci žalobných bodov uvádza, že napadnuté rozhodnutie ako aj prvostupňové rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo je dôvodom na ich zrušenie podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP a vrátenie veci žalovanému ako orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie. V novom konaní budú orgány verejnej správy postupovať v súdom naznačenom smere. Právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je žalovaný v ďalšom konaní viazaný.

82. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP v zmysle zásady úspechu a v konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v celom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne správny súd podľa § 175 ods. 2 SSP samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, a to po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

83. Tento rozsudok prijal senát Správneho súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia na Správny súd v Bratislave (§ 443 ods. 1 SSP v spojení s § 493e SSP). Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého

sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.